

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ

ГБОУ «Сорокская сойотская школа – интернат среднего общего образования»

<p>«Согласовано» Руководитель МО <u>Шорноева С.А. / <i>Севес</i> /</u> Протокол № <u>1</u> от « <u>18</u> » <u>августа</u> 2023 г.</p>	<p>«Согласовано» Заместитель директора по УМР ГБОУ «СШИСОО» <u>Бадеева Т.Г. / <i>Бадеев</i> - 1 /</u> « <u>18</u> » <u>августа</u> 2023 г.</p>	<p>«Утверждено» Директор ГБОУ «СШИСОО» <u>Ниндакова З.У. / <i>Ниндакова</i> - 1 /</u> Приказ № <u>1</u> от « <u>18</u> » <u>августа</u> 2023 г. М.П.</p>
--	--	--

Рабочая программа

по Бурятской литературе 3 класс

предмет, класс

Урлобарнова Баурина Икнокетововна

ФИО должность

Рассмотрено на заседании

Педагогического совета

Протокол № 1

от « 18 » августа 2023 г.

у. Сорок

2023 – 2024 уч.год

Тайлбари бэшэг

2 -4 классай түрэлхи хэлэ үзэхэ тобшо тайлбари иимэ журамшуулхан баримта бэшэгүүд дээрэ үндэһэлнэ:

1. Закон Российской Федерации» Об образовании" ФЗ РФ № 273 от 29.12.2012 г.;
2. Закон Республики Бурятия "Об образовании" № 240-V от 13.12.2013 г.;
3. Учебный план государственного бюджетного общеобразовательного учреждения «Сорокская сойотская школа-интернат среднего общего образования», утвержденного приказом директора школы от 30.08.2021 года № 90
4. Приказ № 766 от 23 декабря 2020 г. «О внесении изменений в федеральный перечень учебников, допущенных к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования организациями, осуществляющими образовательную деятельность, утверждённый приказом Министерства просвещения Российской Федерации от 20 мая 2020 г № 254»
5. Положения «О рабочей программе педагога» государственного бюджетного общеобразовательного учреждения «Сорокская сойотская школа-интернат среднего общего образования», утверждённого приказом директора от 23.08.2021 г. № 89
6. Содномов С.Ц, Ж.Ц.Эрдынеева: 3-дахи класс. - Улаан – Үдэ, «Бэлиг» хэблэл, 2019 он; Буряад Уласай Болбосоролой болон эрдэм ухаанай яаман;

Гурбадахи класста удхыень ойлгон ураар уншажа хуралгада, удхын сохилтодо, уншажа байһан текстынгээ удхые дуунайнгаа аялгаар гаргалгада гол анхарал табигдана. Уншаһан текстээ удхаарнь хэдэн хубинуудта хубааха, зохёолой гол һанал бодолыень оложо шадаха, болоһон үйлэ ушарнуудые, өөрынгөө хандалгые харуулха, уншаһанаа дэлгэрэнгыгээр ба тобшоор хөөрэхэ шадабаритай болохо.

Гурбадахи классай хурагшад зүбөөр ба түргэнөөр уншалгын хүсэд дүршэлтэй болоһон байха ёһотой. түргэн уншалгын хэмжээнэ жэлэй һүүлдэ минта соо 60-70 үгэ байха.

Хурагшадай слщварь баяжуулан үргэдхэжэ, тэрэнээ хэлэлгэдээ хэрэглэжэ хураха хүдэлмэри ябуулга. хурагшад өөһэдөө уншаһан текст сооһоо элдэб үйлэ ушарнуудые, үзэгдэлнүүдые харуулһан үгэнүүдые, найралгануудые оложо хуралга. хурагшад расказууд, онтохонууд, шүлэгүүд ба статьянуудай онсо илгаатай практикаар танилсалга.

Хуралсалай түсэбэй ёһоор түрэлхи литературада недели соо - 2 час үгтэнэ. Жэл соо - 68 час болоно.

Хуралсалай жэлэй һүүлдэ 3-дахи классай хурагшад иимэ мэдэсэ ба дүй дүршэлтэй болоһон байха.

Хурагшад ямар юумэ мэдэхэ ба шадаха ёһотойб гэхэдэ:

1. Уншаһан юумэнэйнгээ удхыень ойлгон, зүбөөр, нэгэ жэгдээр, уран гоёор, бүхэлээрнь уншажа;
2. Логическа сохилто ба мэдүүлэлнүүдэй, текстын хубинуудай хоорондохи зогсолто баримталан уншажа;
3. Уншаһан материалайнгаа удхые интонацияар харуулжа шадаха;
4. Рассказ сохи үйлын хубарил оложо, гүйсэд удхатай хубинуудта өөрынгөө арга шадалаархубаажа шадаха;
5. Үйлэдэгшэ нюурнуудайябадалда сэгнэлтэ үгэжэ шадаха;

6. Уншаһан юумэнэйнгээ удхые, илангаяа басниин удхые ойлгоод, тобшохоноор хэлэжэ үгэжэ шадаха;
7. Өөрынгөө хараһан, дуулаһан юумэн тухайгаа хөөрөжэ шадаха;
8. Онтохон соо болодог гайхамшагтай ушарнууд, басни соо шэлжэһэн удхатайгаар хэлэгдэһэн удха узуур, шүлэгүүдэй онсо илгаа тухай ойлгожо абаад хэлэжэ шадаха;
9. Өөрөө бэеэ даагаад (багшын туһаламжагүйгөөр) номуудые саг үргэлжэ уншаха дүршэлтэй болохо;
10. Уншаһан текстээ хубинуудта хубаагаад, тэдэнэйнгээ удхын холбоо ба удаа дараалан болоһон үйлые өөрөө оложо шадаха, текстдэ түсэб табиha шадабаритай болохо.

Нуралсалай курсын темэнүүдэй удха

№ п/п	Бүлэгэй нэрэ	Часай тоо	Удха
I.	Мэндэ амар, хургуули!	2ч.	«Түрэлхи хэлэн» нуралсалай номтой танилсуулга, жэл соо ямар хүдэлмэри ябуулагдахаб, юундэ номнай «Түрэлхи хэлэн» гэжэ нэрэтэйб гэжэ ойлгуулга. Шүлэгүүдтэй танилсуулга.
II.	Амар сайн, буряад хэлэн!	2ч.	Түрэлхи хэлэн тухай шүлэгүүдэй баглаа уншуулга. Буряад хэлээ судалжа, сэгнэжэ, хүгжөөжэ ябахэ эрмэлзэл түрүүлгэ. Ньютагаараа омогорхохо мэдэрэл түрүүлхэ үгэнүүдые илгажа шадаха болголго.
III.	Хэшэгээр баян намар	3 ч.	Һалбари дотор намарай байгаалие зураглаһан шүлэгүүд үгтэнхэй. Байгаалие, тэрэнэй гоё һайхание уран зохёолоор дамжуулан олгожо абалга. Илангаяа шүлэгүүд соо поэтическэ образууд олон байдаг хадань анхарал шүлэгүүдэй хэлэндэ татаха. Эпитет, метафора тухай ойлгосонуудые, нэрэ томьёонуудые (термины) хэлэнгүй практическа хэмжээн дээрэ ябуулха.
IV.	Түрэхэн минии тоонто	4ч.	Буряад ньютагууд тухай шүлэгүүдые уран уншалга, зэргэсүүлгэ. Буряад ороной эгээл омогорхол Байгал далай тухай уншалга.
V.	Хүн болохо багаһаа	9 ч.	Эдэ зохёолнууд хамтарал болон хамтын ажал, үнэн сэхэ ябадал, хүнүүдтэ һаналаа табиха, дүүргэхэ уялгадаа харюусалгатайгаар хандаха, аха хүнүүдые, нүхэдөө хүндэлхэ тухай ойлгосо үгэнэ. Герой, гол герой, авторай позици, ажабайдалай үйлэ-ябаса ойлгуулга.
VI.	Үбгэн буурал үбэлнай	8ч.	Һалбари дотор үбэлэй байгаалие зураглаһан шүлэгүүд үгтэнхэй. Байгаалие, тэрэнэй гоё һайхание уран зохёолоор дамжуулан олгожо абалга. Илангаяа шүлэгүүд соо поэтическэ образууд олон байдаг хадань анхарал шүлэгүүдэй хэлэндэ татаха.
VII.	Арадай аман зохёол	10ч.	Уран зохёолшодой намтартай танилсуулга, тэрэнэй бэшэһэн зохёолнуудые уншаха эрмэлзэл хүмүүжүүлгэ. Зохёолой тодорхой удха элирүүлгэ, уран зохёолой композици дээрэ хүдэлэлгэ. Хабаадагша нюурнуудай абари зан, аяг ааша элирүүлгэ.
VIII.	Сагаалган – буряад арадай заншалта һайндар	7ч.	Энэ бүлэг соо литературоведческэ болон хэлэлгын шэнэ ямар мэдэсэнүүд, зохёолой анализ хэхэ аргууд, хэлэлгэ хүгжөөхэ ажалай янзанууд бии бололго: сюжетэй элементнүүд, гүйсэдхэхэ зорилго бэелүүлгэ болоно. Уншалгын шанар нарижуулга. Уран уншалга хүгжөөлгэ. Проект «Сагаалган»
IX.	Айлшан хабар	8ч.	Энэ һалбариде ороһон шүлэгүүд хабарай боложо байһан болон тэрэнэй түлэг дундаа байһан үзэгдэлнүүдые, энэ сагта байгаалиин амидыран һэргэжэ – түрүүн саһанай хайлалга, гол горхоной урдалга, шэнэхэн ногооной ургалга, ургы сэсэгүүдэй бултайлга, модоной набша намаагай задаралга, шубуу шонхорой ниидэн ерэлгэ, тэдэнэй байра уургайгаа түхээрэлгэ, адуу малай тэнигэр байдал харуулга.
X.	Уран зохёолшод үхибүүдтэ	7 ч.	Уран зохёолшодой, поэдүүдэй, уран зураашадай дүрсэлэн харуулһан гоё һайхание, хэрэглэн

			уран аргуудыг ойлгох шадабарыг хүргэнэ. Гүймэг, ойлгон болон зүг уншалгын шаар нарижуулга.
XI.	Сэсэгтэ зун	5ч.	Үлбары дотор зунай байгаалие зураглахан шүлэгүүд, расказууд үгтэнхэй. Байгаалие, тэрэнэй гоё найхание уран зохёолоор дамжуулан олгожо абалга. Илангаяа шүлэгүүд соо поэтичeskэ образууд олон байдаг хадань анхарал шүлэгүүдэй хэлэндэ татаха.
XII	Дабталга	3ч	Уншалгын дадал хүгжөөлгын ажал үргэлжэлүүлгэ. Литературада дурлал хүмүүжүүлгэ.
	Хамта дээрээ:	68ч.	

Нуралсалай түсэб

	№ п/п	Хэшээлэй бүлэг ба темэ	Часай тоо	Шалгалтын ажал	Болзор	
					Түсэбэй ёһоор	Фактическа
	I.	Мэндэ амар, хургуули!	2ч.			
1	1.1	А.Доноев «Нуралсалай хайндэр»	1ч.			
2	1.2	Г.Чимитов «Найн даа, хургуулимнай!»	1ч	Уран уншалга		
	II.	Амар сайн, буряад хэлэн!	2ч			
3	2.1	Ш-Х.Базарсадаева «Түрэлхи хэлэн», Д-Н.Халхаров «Түрэл буряад хэлэмни»	1 ч.	Уран уншалга		
4	2.2	Д.Ошоров «Актриса болохоб»	1ч.			
	III.	Хэшэгээр баян намар	3ч.			
5	3.1	Г.Дашабылов «Намар»	1 ч.			
6	3.2	Д.Мадасон «Хуһанай намаа унажа...» Э.Дугаров «Адха ороһон»	1ч			
7	3.3	Б. Санжин «Намарай шарай»	1ч	Сээжэлдэлгэ		
	IV	Түрэхэн минии тоонто	4ч.			
8	4.1	Ц.Номтоев «Тоонто нютаг»	1ч			
9	4.2	Ц-Д. Дондокова «Эхэ орон», Ж.Тумунов «Эхэ оромни»	1ч	Сээжэлдэлгэ		
11		Ц-Б.Бадмаев «Улаан-Үдэ»	1ч			

12		Дабталга	1ч			
	V.	Хүн болохо багаһаа	9ч.			
		А. Жамбалон «Эдир залуу үетэндэ»	1 ч.			
		Ж.Балданжабон «Хэн зэмэтэйб?», Э.Дугаров «Хахархай аяга»	1ч.			
15	4.1	Ц-Б.Бадмаев «Дондогой зүүдэн»	1 ч.	Уран уншалгын дадал бүридүүлгэ		
16	4.2	Ц-Б. Бадмаев. Шулуутайн Будамшуу.	1ч			
17	4.3	Д.Цырендашиев «Алтан хараасгай»	1ч			
18	4.4	Э.Манзаров «Эжын энхэрэлые»	1ч			
19	4.5	Б-Б.Намсарайн. Дэбтэрэй гомдол.	1ч			
20	4.6	Ж.Зимин «Хоёр»	1ч			
21	4.7	Дабталга	1ч			
	VI.	Үбгэн буурал үбэлнай	8ч.			
22	5.1	Н.Дамдинов «Добо дээрэхээ» Ц-Д. Хамаев «Үбэл»	1ч			
23	5.2	Б.Санжин «Буга нара», Г.Чимитов «Үбэлэй үдэр»	1ч			
24	5.3	Н.Намсарйн «Бэгсэргэ»	1 ч.			
25	5.4	Ц-Д.Дондокова «Би мэдэнэб...»	1 ч.	Уран уншалгын дадал бүридүүлгэ		
26	5.5	Д.Мадасон «Хадхууртайхан хасуури»	1ч			
27	5.6	Г.Бадмаева «Балмын баабай»	1 ч.			
28	5.7	Дабталга	1ч	Шалгалтын уншалга		

29	5.8	Проект «Би үбэлдэ дуратайб»	1ч.	Проект		
30	VII.	Арадай аман зохёол	10ч.			
31	5.10	«Шоно, бар, хоёр хүймэлдөөн»	1 ч.			
32	5.11	«Тэнэг шоно»	1 ч.			
33	5.12	«Хуурша хүбүүн»	1 ч.	Зүжэглэн наадаха		
		«Одхон хүбүүн»	1ч.	Түсэб табилга		
34	6.1	«Ерэнтэй сэсэн Далантай тэнэг хоёр»	1ч			
35	6.2	«Эгэшэ Алёнушка ба дүү Иванушка»	1ч			
36	6.3	Дабталга	1ч	Тестовэ даабаринууд		
37	6.4	«Үнэгэн юундэ улаан бэ?»	1ч			
38	6.5	«Тахяа харсага хоёр»	1ч			
39	6.6.	Таабаринууд, Онъһон үгэнүүд	1ч.			
40	VIII.	Сагаалган – буряад арадай заншалта һайндэр	7ч.			
41	6.8	Э.Манзаров «Сагаан һарын шэнээр...» Сагаалган туухай	1 ч.			
42	6.9.	Ш.Нимбуев «Угтамжын дуун»	1 ч.			
		Сагаалганай ёһо заншалнууд	1ч.			
43	7.1	Проект «Сагаалган-буряад арадай заншалта һайндэр»	1ч	Проект		
44	7.2	Ж. Жамбалын «Табан хушуу малай зүһэ»	1ч.			
45	7.3	Буряад зоной наадан. НРК	1 ч.	Наадалга.		
46	7.4	Ц-Д.Дондогой «Шагай» Э.Дугаров «Шагайнууд»	1 ч.	Тестовэ даабаринууд		

47	IX.	Айлшан хабар	8ч.			
48	7.6	А.Жамбалон «Айлшан хабар» Ц-Д.Хамаев «Хабар»	1 ч.			
49	7.7	Д-Р. Намжилон «Хабарай саг»	1 ч.			
50	7.8	Б.Санжин «Амигад яажа хабарые угтанаб»	1ч			
51	7.9	«Уургайгаа хайшан гэжэ түхөөрдэг бэ?»	1ч			
52	7.10	Ц-Д.Дондокова «Би мэдэнэб...»	1ч			
53	7.11	Г.Чимитов «Үбгэн»	1ч			
54	7.12	Проект «Би хабарта дуратайб»	1ч.	Проект		
55	7.13	Дабталга	1 ч.	Шалгалтын уншалга		
56	X.	Уран зохёолшод үхибүүдтэ	7ч.			
57	7.15	Хоца Намсараевич Намсараев «Жэргэмэлэй дуун»	1ч.	Уран уншалга		
58	7.16	Бавасан Абидуевич Абидуев «Шаалай Шаанай хоёр»	1 ч.			
59	7.17	Бавасан Абидуевич Абидуев «Шаалай Шаанай хоёр»	1 ч.			
		Жан Александрович Зимин «Хайшан гээд космонавт болохо юм?»	1ч.	Уран уншалга		
60	8.1	Цырен-Дулма Дондоковна Дондокова «Хаан Хуша»	1 ч.			
61	8.2	Эрдэни Чимитович Дугаров «Жэргэмэл»	1 ч.			
62	8.3	Шираб Нимбуевич Нимбуев «Эбтэй наа, хүсэтэй»	1 ч.			
63	XI.	Сэсэгтэ зун	5ч.			
64	8.5	Ц-Д.Хамаев «Зун» Д.Улзытуев «Амар сайн...»	1 ч.			

65	8.6	Б.Санжин «Далайн захада»	1ч.			
66	8.7	Д.Улзытуев «Бороохон»	1ч			
67	8.8	Д.Улзытуев «Уһанай гомдол»	1ч			
68	8.9	Б.Бальжинмаев «Лагерьта» С.Дамбаева «Сэсэг»	1ч			
	XII	Дабталга	3ч.			
69	9.1	Дабталга	1ч			
70	9.2	Дабталга	1ч	Шалгалтын уншалга		
71	9.3	Интегрированнэ шалгалтын хэшээл	1ч	Тестовэ даабаринууд		
72	9.4	Хамта дээрээ:	68ч.			